

pectat acuradament els originals, segons el comentari acceptat pels autors.

Un llibre, en resum, a mig camí entre els estudis de l'obra de Josep Pla i els llibres d'art. Creiem que aquesta era una de les feines que l'Associació d'Amics de l'escriptor millor feia. Aquest acord de dissoldre l'entitat, que cal respectar i fins entendre, donada l'empenta i la consolidació que ja ha assolit la Fundació en aquests moments, ens permet valorar, en el seu conjunt, les activitats portades a terme per l'associació. Cicles de conferències, un seguit d'edicions i mantenir viu el conjunt del que va representar Josep Pla no solament per a la literatura catalana, aspecte que és del tot evident. L'associació ha fet una feina de memòria permanent, fins diríem que de consciència dels gironins vers l'escriptor, més enllà de determinades situacions puntuals que han tractat de protagonitzar determinats sectors de la societat catalana. L'entitat que, segons sembla, es dissol ha treballat a nivell gironí tot manifestant una fidelitat a Pla que no tothom ha sabut mantenir. En donaran testimoni un seguit de publicacions com les *Sis visions de Josep Pla* (1989), *Josep Pla i els pagesos* (1990), algunes edicions de bibliòfil i aquesta darrera obra que pel seu contingut i presentació mereix una gran consideració. En apropar-nos al centenari del naixement de Pla, cal recollir totes les aportacions que es puguin fer a l'entorn de l'escriptor català que més considerable obra ha produït en el decurs dels segles. Especialment els gironins ho hem de tenir molt present. Una vegada més, queda clar que les actituds personals, les crítiques que, com a tota persona humana, es poden fer a Josep Pla queden al marge de les consideracions que l'obra igualment mereix.

Diguem, finalment, que de l'edició de l'obra que comentem i que serà única, només uns pocs exemplars s'han publicat i tots ells degudament numerats. Ben aviat esdevindrà un d'aquells llibres que els col·leccionistes cerquen amb cura. S'ho mereix.

J. Víctor Gay

La petita història d'un professional

Josep TURON I PUIG
Pinzellades de la vida d'un veterinari rural
Col·legi Oficial de Veterinaris de la Província de Girona.
Girona, 1993. 143 pàgines.

És evident que la història, en qualsevol de les seves parcel·les, ve traçada per uns fets i uns noms capdavanters en cada època i en cada lloc determinat. I no és menys cert que petits fets o treballs continuats –encara que no puguin quedar com els més brillants del seu moment– ajuden a configurar l'evolució d'una activitat i d'una època determinades. És l'home qui fa la història.

La història de la veterinària catalana està escrita, consegüentment, pels homes que l'han conreada en totes les seves especialitats. I parlem de veterinària catalana, amb entitat pròpia. Encara que fins fa poc (1982) no es podia aprendre a casa nostra, la manera de fer i la llengua eren normalment les nostres, perquè s'exercia en el nostre ambient. La veterinària al nostre país, i més especialment la rural, haurà

donat o no figures reconegudes arreu del món, i hauran aparegut o no obres i corrents de pensament que representen un avenç en la professió, però sempre haurà mantingut una identitat pròpia. La bibliografia històrica sobre la veterinària catalana no està encara prou desenvolupada, i és encara molt poc atesa pels seus professionals. Hi ha algunes aportacions parcials, però no tenim encara els treballs globals que ens aproximïn o permetin avaluar el conjunt de la nostra veterinària. Que recordem, però, només veterinaris com Francesc Leonart i Roca, i Josep Sèculi i Brillas; o Jaume Roca i Torras, que en la seva recent tesi doctoral n'ha fet una important aportació. Però l'obra parcial no deixa de tenir el seu interès.

Passem de l'aportació històrica, força parcial, del llibre. Si busquem suggeriment en un tipus més de «memòria personal», en la línia dels clàssics de James Herriot («Let sleeping vet lie», «All creatures great and small», «It should not happen to a vet», «If only they could talk»..., lectures altament recomanables als estudiants de veterinària), aleshores ens semblaria que *Pinzellades d'un veterinari rural*, del veterinari Josep Turon i Puig, té un gran interès. Perquè *Pinzellades...* no és més que la petita història d'un veterinari.

El llibre s'obre amb una justificació de la Junta de Govern, «Necessitat i obligació d'escriure»; el segueix el pròleg, a càrrec de Josep Godia i Ribes, actual president del Col·legi. Vénen tot seguit 5 parts, dedicades als diferents moments de la vida de Turon. A la primera part (pàg. 11-38) parla de la seva joventut estudiant i les interinitats. La segona part ja comença amb la titularitat d'Amer (1950-1957, pàg. 57-

65); i amb la titularitat a Blanes, s'agafen els períodes del 1957 al 1965 (tercera part, pàg. 69-84), del 1965 al 1975 (quarta part, pàg. 89-102), i del 1975 al 1987 (cinquena part, pàg. 107-122). Es clou amb un apèndix (pàg. 125-137), «Personatges de la ramaderia gironina», es parla d'Artur Soldevila, de la família Coris de Cassà-Llagostera, de Jaume Pagès i de Manuel Sobrino.

Hi trobem a faltar alguns apunts històrics que, pel fet que l'autor els va viure, podien resultar especialment «frescos», com la transformació d'Escola Superior de Veterinària de Saragossa en Facultat (el 1943). L'autor sembla que hagi volgut fugir de donar massa densitat a la precisió erudita –fonamentalment de dates–, i evita interpretar històricament els contextos que va conèixer. Per això la sensació és d'estar «llegint el que s'escolta». L'expressió és d'allò més fluïda, i el llenguatge, molt viu. No hi ha gaires barbarismes, ni cap gir mimètic de llengua forana.

L'obra, en general, no passa de ser més que el que ens diu el títol, unes pinzellades en la vida d'un veterinari. Però es tracta d'un text original, i si voleu, modest –que modest és el seu autor–, i per tot això, d'interès. Sembla com si Turon hagués anat escrivint el llibre sense tenir la consciència de la transcendència de la seva tasca. O sigui, que si no considerem el llibre com una mera exposició d'objectes –un instrument de treball per a l'estudi de la nostra història– és un bell retrat de la vida professional d'un veterinari rural. En rigor, Turon sembla que es limita a evocar èpoques ja passades, amb retalls de plenitud humana i professional i tot coneixent precisament una de les èpoques de més canvi: la que va de la República fins als anys 70.

Aquest és el primer llibre editat pel Col·legi de Veterinaris gironí, que es presentà el passat 21 d'abril. Cal felicitar el Col·legi per tan lloable iniciativa, i esperar que s'hagi obert una via a noves publicacions (i si més no, aquest amb una tirada certament important: 1.000 exemplars); que accepti el repte de continuar en aquesta línia, i que sigui amb cada publicació més i més exigent, més i més rigorós.

Pere-Miquel Parés
Teresa Vilaró

Una cronologia exhaustiva

Jesús CROUS i COLLELL,
Blanes. Cronologia històrica s. III a.C. - s. XX i l'hospital Sant Jaume 1423-1993.
Ajuntament de Blanes. Blanes, 1994. 608 pàgines.
Pròleg de Joan Domènech Moner.

Les ciutats turístiques de la Costa Brava, cada dia més, van aconseguint la implantació de la necessària infraestructura cultural. Així, arxius, biblioteques i museus esdevenen eines per transmetre un passat que sembla molt llunyà, però que encara mantenen en el record algunes generacions.

L'embranchida de les publicacions locals, en els darrers anys, ha estat espectacular, sigui en forma de monografies generals i remàtiques, sigui en forma de revistes. No podem deixar d'esmentar els exemples de Sant Feliu de Guíxols, Palafrugell, Lloret de Mar, Torroella de Montgrí, l'Escala, Begur, Tossa de Mar...

Tot i el nombre d'habitants (26.409 l'any 1991) i la tradició historiogràfica, Blanes semblava restar-ne al marge. Qui no recorda els articles de Josep Cortils a la *Revista de Girona* (1881-1885), els treballs del notari Josep Mauri Serra, del blanenc Josep Mestres Rovira, sense oblidar les actuals aportacions de Josep M. Pons Guri o Maria del Vilar Vilar i Bota, entre d'altres.

El dia 17 d'abril de 1994, Jesús Crous i Collell presentava a la seva estimada vila un llibre de més de sis-cents pàgines i de gran format que, segons el propi autor, «ha estat concebut com una recopilació cronològica de dades escrites o publicades»; és a dir, la intenció no ha estat la de realitzar la Història –en majúscula– de Blanes, tasca per la qual seria necessari tot un equip de professionals de les diferents especialitats.

Dos són els mèrits més manifestos de l'obra. En primer lloc, com bé diu Joan Domènech Moner en el pròleg, «la tenacitat i la constància», no solament pels deu anys esmerçats, sinó també pels esforços en recórrer qualsevol indret que comptés amb referències de la vila marinera, sense mirar les distàncies geogràfiques. En segon terme, la voluntat en l'exhaustivitat de la recerca

bibliogràfica i en la consulta dels arxius de la vila, el municipal i el parroquial.

El llibre, ben editat, està dividit en set capítols. La metodologia de la presentació és simple: de manera cronològica, indicant les dates (dia, mes i any), narra els esdeveniments de la població segons les diferents fonts, transcrivint si cal els documents, i indicant a peu de pàgina la procedència de la informació. Val a dir que la forma de treball l'ha dut a què més de les tres quartes parts corresponguin a l'època contemporània, quan les fonts són més riques en notícies i detalls.

No deixa d'esmentar les referències a localitats properes, com les de la comarca de la Selva, Lloret, Vidreres, Santa Coloma de Farners o Maçanet, per citar uns exemples. Tampoc dubta a emmarcar en el context general les diferents etapes històriques, per tal que el lector es faci una idea més clara del moment.

El text ve il·lustrat amb un gran nombre de fotografies, antigues i modernes, que per si soles constitueixen una història gràfica de Blanes. Clouen el llibre dos índexs, onomàstic i toponímic, que faciliten la seva consulta, i encara en fan més un llibre-eina.

Jesús Crous i Collell nasqué a la Celler de Ter, d'on eren naturals els seus pares, però al cap de pocs mesos ja vivia a Blanes. Format al Seminari de Girona, el seu currículum de participació en la vida ciutadana és llarguíssim: fundador de l'Esbart Dansaire Joaquim Ruyra, d'un grup de teatre, de tres clubs esportius, és membre actiu de diverses entitats culturals; i un dels càrrecs que ha exercit amb més il·lusió ha estat en el Patronat de l'hospital-asil de Sant Jaume. Aquest entusiasme fou l'origen del llibre que avui ressenyem. L'any 1984 comença a recollir material per escriure una història de l'Hospital de pobres de Jesucrist de Sant Jaume, que canviarà per un projecte més ambiciós, ja fet realitat.